

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Servii Amicus Fidelis Usque Ad Mortem

Bouchy, Philippe

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput II. Quomodo inducendus æger ad Ecclesiæ Sacramenta ritè
obeunda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54799](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54799)

amantissimi cordis tui ; ibique me
me absconde & protege, donec ani-
mam meam dignam effeceris, quæ
post hanc vitam incurrat in ample-
xus tuos, osculumque æternæ pacis
accipiat. Amen.

C A P U T II.

*Quomodo inducendus eger ad Ec-
clesia Sacramenta ritè ob-
eunda.*

§. I.

*Amicus fidelis inducere conabitur
agrum ad tempestivam con-
fessionem.*

AMicus fidelis, agrotantem sua-
viter & fortiter inducet ad pec-
catorum suorum confessionem salu-
tariter obeundam: ne, quod sæpè ac-
cidit, quando maximè necessaria
est, minus accuratè fiat. Quando e-
nim decumbit corpus dolere jam
evictum,

Evictum, mens ipsa atque ratio ob-
olorum communionem participa-
tionemque ita hebescit atque ob-
tunditur, ut ægrè scelerum suorum
numerum inire, gravitatemque ex-
pendere queat; (nedum pœnitudi-
nis lacrymas de iis elicere) aded ut
magis extorta tunc per vim confes-
sio quam spontanea censeatur. Dam-
nanda proinde illorum negligentia,
ne dicam dementia, qui, licet probè
sciant habere se animum vulneribus
multis saucium tardissimè tamen, &
non nisi mortis jamjam impenden-
tis metu, de medela cogitant. Vi-
deat igitur Amicus fidelis, quomo-
do tanto malo obviam eat.

I. Dicat morbos, ut plurimum,
Domini Dei nuntios esse, per quos
miseri peccatores admonentur ut ad
misericordiæ divinæ tribunal festi-
nent, ne Justitiæ rigorem, vel in
hoc, vel in futuro sæculo cogan-
tur experiri. Similes sumus Israëlitis,
quos rerum luxus & abundantia lō-
gius à Dei sui cultu & veneratiōe re-

movebat; morbi vero & calamitates in viam rectam reducebant, unde illud: *a Multiplicata sunt infirmitates eorum, postea acceleraverunt.*

2. Dicat, Dominum Deum, qui insinuat delicias suas esse cum filiis hominum, ambire ejus amicitiam & familiaritatem; sed, pro dolor! arceri muro alicujus iniquitatis quam videt in anima ejus; ait enim Itaias: *b Iniquitates vestrae dividerunt inter vos & Deum vestrum.* Tollenda ista divisio per accuratam peccatorum confessionem.

Peccatorum expiatio non modo ad animi, sed ad corporis etiam incolumitatem plurimum confert: sublata enim causa tollitur effectus. Id videre est in agro illo quem languor continuus duo de quadraginta annos apud probaticam piscinam attingebat: per sanato enim dicitur: *c Iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Verbum istud, *iam*, indicat antea peccasse, quam incipere languorem.

a Psalm. 115. b Cap. 59. c Ioann. 5.

incideret. Observat id, & observationis suæ meminit Innocentius III. in diplomate illo, quo cavet severissimè, ne medici prius corporibus quam Sacerdos animis curandis operam navent.

Nam cur

Quæ ledunt oculos festinas demere, si quod

Est animum, differs curandi tempus in ævum?

Non demoreris in errore impiorum, ait Ecclesiasticus c. 17. ante mortem confitere. Confiteberis vivens, vivus & sanus confiteberis, & laudabis Deum, & gloriaberis in miserationibus illius, quas nempe uberes experieris: sequitur enim: Quàm magna misericordia Domini, & propitiatio illius convertentibus ad se!

Hæc, aut his affinia afferri poterunt, ut æger ad spontaneam peccatorum confessionem adducatur,

Ubi hoc ab eo, Amicus fidelis obtinuerit; totus erit ut in illo, doloris sensum excitet, posita ante oculos Dei offensi majestate ac bonitate;

te ; offendentis verò, malitiã ac vitare.

Bene etiam æstimerur Divinæ Justitiæ zelus, qui neque cum Angelis peccantibus, neque cum Protoplastis dissimulaverit ; sed illos è cœlo ; hos verò, è terrestri paradiso, vel ob noxam unicam decurbavit. Tanto enim odio lethale peccatum, prosequitur, ut inultum impunitumque sinat neminem, qui se eo contaminaverit. Addet plura quæ occurrent ad exaggerandum sive peccatoris ingratitude, sive peccati gravitatem.

Videndum tamen quatenus : ne pro contritione, desperationem excitet, utramvis in partem graviter peccari potest, vel nimis blanditiis fallendo agrotum ; vel intempestiva austeritate perterrendo.

Inter utrumque tene : medio tutissimus ibis.

Ad dolorem excitandum de peccatis, Sanctorum qui in eo excelluerunt exempla plurimum conducere certum

certum est: quare e sacris paginis adduci poterunt Davidis, Petri, Magdalena lacrymæ.

Vitæ item Sanctorum, ejusmodi exemplorum affatim suggerent. Placet unius Augustini meminisse. In ea ægritudine (ait Possidonius vitæ scriptor) quæ ei postrema extitit, describi sibi jussit Psalmos Davidicos, qui ad pœnitentiã pertinent, ipsosque quaterniones jacens in lecto, contra parietem positos, diebus suæ infirmitatis intuebatur & legebat, & jugiter ac ubertim flebat. Observanda hic, ait Cardinalis Bellarminus, duo illa verba, *jugiter ac ubertim flebat*. Non enim una die vel hora contritioni vacavit, sed per dies plurimos, sæpissimè ac copiosissimè peccata sua, licet à regeneratione sua, pauca & levia, deflevit & expiavit. Audite jam, quàm admirabili epiphonemate ultimam sanctissimæ vitæ periodum obfignaverit. Nemo, quavis sanctos, & perfectus, hinc, decedere debet, nisi sit ante de,

G

6

peccat

„ peccatis suis confessus, & Domini
 „ nici Corporis viatico instructus.

Augustino assentitur Gregorius,
 „ l. 13. Moral. Electorum mentes,
 „ inquit, quò amplius aeterno Judi-
 „ ci appropinquare se sentiunt, eò
 „ ad discutiendos seipfos terribilius
 „ excitantur ac properant, quia pro-
 „ pinquum sibi iudicium jugiter su-
 „ spicantur.

De B. Paula scribit Hieronymus
 ad Eustochium, levia peccata ita
 „ planxisse, ut illam gravissimorum
 „ ream esse crederes. Quid ergo pec-
 „ catores de magnis sceleribus age-
 „ re debent, quando perfecti levia
 „ quoque delicta, quasi gravissima
 „ lugent? inquit Sanctus Isidorus.

§. II.

*Disponendus æger ab Amico fideli ad sa-
 crum Viaticum dignè suscipien-
 dum.*

Postquam æger, depositâ apud
 Sacerdotem peccatorum sarcinâ,
 non-

non nihil animum exhilaraverit, monebit eum fidelis Amicus, ut Dominum Deum in animæ suæ hospitium, pœnitentiæ scopis jam emundatum invitet. Vocatoribus multis haud opus est, stat enim ad animæ ostium & pulsar, intraturus ubi aperueris; immò verò, quia cordis ei latebras per confessionem aperuisti, audi quid dicat: *a* Intrabo, inquit, *ad illum* & *coenabo cum illo*, & *ipse mecum*. Felix cœna, ubi datur cum tali convivâ, imò de tali convivâ convivari! illud est nimirum quod admirans Ecclesia, *O sacrum convivium*, inquit, *in quo Christus sumitur! recolitur memoria Passionis ejus, mens impletur gratiâ, & futura gloria nobis pignus datur.*

b Cardinalis Bellarminus ait hanc Antiphonam ægro proponendam, ut se dignè ad Venerabilis Eucharistiæ sumptionem comparet. Puncta in eâ quatuor sunt, quasi totidem

^C 7 sacra-
a Apoc. 3. *b* Lib. 2. de arte bene
 moriendi, c. 7.

sacratissimi convivii fercula, meditationis igne præcoquenda, & ut ea facilius ager digerat, Amico fideli prælibanda. Ad illa verba: *a* O *sacrum convivium, &c.* Consideret sacram Eucharistiam, dari viatoribus per modum cibi; ne deficient in via ad patriam cælestem, nec enim brevis aut facilis est e terris ad cælum via: *b* Surge, dicebat Angelus Heliæ, comede, *grandis enim adhuc restat via;* & quidem per desertum multis magnisque, periculis obnoxium. Et tibi, amice mi, *grandis adhuc restat via,* hostibus multis & latronibus infestissima, ideoque Servator tuus, ut ne animum desponderes, paravit in conspectu tuo mensam adversus eos qui tribulant te; ad hanc mensam ubi dignè accubueris, audacter dices cum Davide: *c* Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es Domine. Erit tibi panis iste, quod gladius *d*

Gedeo-

a i. Punctum. *b* 3. Reg. 19. *c* Psalmus
22. *d* Iud 7.

Gedeonis adversus Madianitas; vel
 quod gladius *a* Davidis adversus
 Goliath; erit denique veluti pano-
 plia quædam, qua bene armatus, in-
 trepidè feliciterq; cum tartareis ho-
 stibus dimicabis. Quamobrem *b* S.
 Cyprianus. Quos excitamus, in-
 quit, & hortamur ad prælium, non
 inermes & nudos relinquamus, sed
 protectione sanguinis & corporis
 Christi muniamus. Et cum ad hoc
 fiat Eucharistia ut possit accipien-
 tibus esse tutela, quos tutos contra
 adversarios volumus, munimento
 dominicæ, saturitatis munimus.
 Quare putas, S. Nicolaus Tolenti-
 nus, tam enixè venerabilè Eucha-
 ristiam expetebat? ut tanto, in-
 quit, viatico munitus, nõ deficiam,
 in via ad cœlestem patriam profe-
 cturus: & si ob demerita meâ im-
 probus Belial, hostis meus, mihi
 occurrerit, possim fidenter dicere:
 Dominus mihi adiutor & ego de-
 spiciam inimicos meos.

2. Reg.

a 1. Reg. 21. b Epist. 39.

2. *Recolitur memoria Passionis eius.* Ait enim Paulus : *a* Quotiescunque manducabitis panem hunc , & calicem bibetis , mortem Domini annuntiabitis donec veniat. Ideò autem voluit Dominus Passionis suæ jugum apud nos esse memoriam , quod in ea divitias nostras , facultates nostras , spes denique nostras omnes sitas , secundum Bernardum & Bonaventuram , habere debeamus.

b Beatus Hugo à Sancto Victore , tria in votis habuisse dicitur : 1. Ut cibus ejus ultimus esset Venerabilis Eucharistia. 2. Ut ultima ejus cogitatio , sive meditatio esset de Passione Domini nostri Jesu Christi. 3. Ut ultimum ejus verbum esset dulcissimum Jesu nomen.

Quidni & tu , ejusmodi vota concipias , oresque ut iis bonus Jesus annuat ?

3. *Mens impletur gratiâ.* Quod cibus corporeus est corpori , hoc panis iste qui de cœlo descendit est animæ.
Ille,

a 3. Cor. II. *b* Surius 10. Sept.

Ille, membra omnia corporis, hic, animæ potentias omnes reficit, nutrit, novo replet vigore & corroborat. Memoria repletur gratiâ dulcissimæ recordationis beneficiorum Dei, ac præcipuè Dominicæ Passionis: Intelligentia repletur gratia fidei, quæ, & errores omnes abigit, rerum verò divinarum notionem ingerit. Voluntas denique hoc ipso alimento, impletur gratiâ ferventissimæ charitatis; quæ cum sit regina virtutum, in idem domicilium ceteræ attrahuntur non invitæ, quarum possessione non potest hominis mens non ditissima, beatissimaque apparere.

Ajunt Reginam Ægyptii Cleopatram, Nobiles non paucos qui bonis omnibus fortunisque everfi erant, in Antonii (cujus partes secuti fuerant) gratiam, mensæ suæ convivas adhibuisse, utque liberalitatis specimen singulare ederet, tantis eos opibus facultatibusque auxisse, ut mutata repente conditione, de miseris fœlices,

ces,

ces, de pauperibus divites apparent. Da ita esse: quid ad illam fœlicitatem divitiasque, quibus impletur mens quæ Christi corpore ac sanguine saginatur?

Impium sit terrena cœlestibus, æterna caducis comparare.

4 Denique, *futura gloria nobis pignus datur*. Quod promissum est, sine nota negari non potest, maxime quando ad adstruendam promissionis fidem pignus aliquod relatam est: Christus Dominus, in Eucharistia, futuræ gloriæ, quam promissit, pignus corpus suum dereliquit: quidni ergo, ad eam aspiremus? quisquis nobili hoc viatico instructus, viam universæ carnis ingreditur, iis merito accensendus est, de quibus Paulus: *a Spe salvi facti sunt*. Habent enim ad manum, non ramum illum aureum gratum Proserpinæ munus, sed Virginis filium, in quo sibi Pater æternus benè complacuit. Excludi felicitate æterna

non

2 Rom. 8.

PARS PRIMA. 55

non potest, quisquis æterno Patri
nobile hoc pignus repræsentaverit,
quod ad spei nostræ securitatem, Fi-
lius ejus nobis oppignoravit: illi au-
tem, pignus istud secum deferunt,
qui morientes Christo Domino,
charitatis nexu intime adunantur:
de quibus à Sancto Joanne dicitur:
Beati qui in Domino moriuntur: id est,
qui morientes Christo Domino, vel
uti membra capiti suo, charitatis
glutino copulantur. Dic ergo, sed
corde magis quam ore. *a Veni Domi-
ne & noli tardare. Descende Domine, pri-
usquam mariatum anima mea.* Ah! bone
Jesu, grandis adhuc mihi restat via,
quinam possim illam feliciter decur-
rere sine te, qui es via, veritas & vi-
ta?

*b Domine non sum dignus, ut intres
sub tectum meum, peccatorum fordi-
bus contaminatum, at, quis potest face-
re mundum de immundo conceptum semi-
ne, nonne tu qui solus es? c*

Do-

a Ioan. 4. b Matth. 8. c Iob. 14.

*a Domine, si vis, potest me mundare.
Tantum dic verbo, & sanabitur anima
mea. b*

§. III.

*Quid agendum presente Venerabili
Eucharistia?*

Vbi allata fuerit Venerabilis Eucharistia, si infirmitas valetudinis ullo modo permiserit, assurgat illicò, & ingenua provolutus, illam, quam poterit humillime adorabit.

Quòd si morbi gravitas nullo modo patiatur ut æger surgat è lectulo, assurgat saltem si possit, inclinatisque cervicibus Deum suum præsentem veneretur.

Sæpè visus est Dominus Deus, morituris vires addere, ut in illo supremi temporis articulo, suum in illum amorem religionemque palam facerent. Id aperte testatus est S. Guilielmus Archiepiscopus Bituricensis,

a Matth. 8. b Luc. 7.

ēensis, qui, licet animam agere videretur, simul atque Deum Creatorem suum ad se adire cognovit non sine circumstantium admiratione, perinde quasi febris ac morbus jam omnis remisisset, de strato profiliens, concito gradu Servatori suo processit obviam, illumque flexis reverenter humi genibus, totusque lacrymis diffusus, quantā potuit animi corporisque demissione veneratus est, instantemque illi agonem suum commendavit.

Non ab similibus D. Hieronymi, in Deum suum ad se advenientem pietas & religio. Incredibile memoratus, quantis & ipse lacrymis suspiriisque ad Dei sui præsentis copiam anhelaret. De grabatulo suo & ipse festinus in terram desiliit, ibique sine molli culcitra, sine stragulis collocatus, cilicio suo dumtaxat operiri voluit, tum procumbens in genua, diras illas pectoris tunctiones crebrò repetens, jugi lacrymarum imbrem madidus, cœleste viaticum accepit, Christum-

stum-

Humque sibi peregrinationis suæ
comitem adjunxit, dicens: *a* Cur nunc
tantum te humilias, ut pariaris a homi-
nem descendere Publicanum & peccato-
rem, & non solum cum illo manducare
vis, sed te ipsum manducari ab illo jubes.
Videbant nempe, Sancti illi, quas nos
non videmus, abditas in Venerabili
hoc Sacramento, opportunitates.

Afferri poterunt etiam exempla
Sanctorum, qui avidè muniri hoc
viatico expetierunt.

Agmen ducat Regina Sanctorum
omnium, quæ hinc ad cælum emi-
grare noluit, nisi cælesti hoc viatico
probè instructa, cujus votis filius e-
jus, Sacerdos & hostia, subscriben-
dum existimavit.

Neque Sancta Maria Magdalena,
admonita ad Cælum peteret, itine-
risque duces Angelos sequeretur,
iter illud ante ingredi noluit, quàm
Dominum Angelorum comitem ha-
beret: quare S. Maximinum Massili-
ensem Episcopum accersendum cu-
ravit,

a Euseb.

ravit, ut ab eo sacra synaxi impertiretur.

Ajunt Apostolorum Principes Petrum & Paulum, sacrum hoc viaticum ad Divum Joannem Chryso-
stomum attulisse.

Quid dicam de nobili illo Medio-
lanensium Præfide Ambrosio ? qui
cum divinisimum hunc panem desi-
deraret avidissimè, neque desideri-
um præ morbi magnitudine aperire
posset, ecce tibi Honoratus Vercel-
lensis Episcopus, nocte concubia di-
vinitus admonetur, ut ejus æstuan-
tissimo desiderio, allatâ Venerabili
Eucharistiâ, faceret satis.

Non absimilem gratiam à D. Bar-
bara, quam sibi tutelarem delegerat,
obtinuit B. Stanislaus à Kostka So-
cietatis Jesu.

Taceo de aliis, quibus omnibus
percensendis, Annales
bene multi, vix
suffici-
ant.

§.IV.

§. IV.

*Acceptâ Venerabili Eucharistiâ, quid
agendum?*

Consideratâ nobilis hujus cibi dignitate, æger cum Ecclesia admirabundus exclamet: *O res mirabilis; manducat Dominum pauper servus & humilis!* Et cum Miphiboseth. *a Quis ego sum servus tuus, quoniam respexisti super canem mortuum similem mei.* Neque tamen ibi consistat, aut in sola consideratione Divinæ Majestatis ac humanæ vilitatis acquiescat, sed ad orationem & adorationem se convertat. *b Manduca verunt & adora verunt omnes pingues terra,* inquit Psalmographus. Per pingues terræ, intelliguntur qui pane hoc cælesti, qui pinguis est, Regibusque præbet delicias, laginantur.

ORÄ-

a 1 Reg 9. b Psalm. 21.

ORATIONES.

M Ane nobiscum Domine, quoniam
 advesperascit, & inclinata est
 jam dies. Sic est, mi Jesu, breviati sunt
 dies mei, & solum mihi superest se-
 pulcrum, non ullus est Josue qui
 properantem hunc solem *b* sistat, &
 diem extendat.

Dies præcessit & nox appropin-
 quavit, nox illa mortis tremenda:
 quare, ô fide custos hominum, non
 discedas a me: sed contra mortem
 peccatorum pessimam, dextera tua
 protegat me,

c A resistentibus dextera tua custodi me
 ut pupillam oculi tui, sub umbra alarum
 protege me.

Bone Jesu, per sacratissimam mor-
 tem tuam, da mihi bonam mortem.
 Da saporem intimum æternitatis, ut
 lætus, transitoria deseram.

Quando talem hospitem hospitio
 acceperis, ei latebras omnes animæ-
 que

a Luc. 24. *b* Jos. 10. *c* Psalm. 16.

que recessus omnes fidenter aperit,
sicuti patri, filia; sponso, sponsa. Dic
Patri, qui dives est, maximè autem
in miserationibus, ut pauperis filia
miseretur secundum magnam mi-
sericordiam suam. Si fidei lumine in-
diges, dic ei: *illumina oculos meos, ne-
unquam obdormiam in morte, ne quando,
dicat inimicus meus, pravalui adversus
eum.*

§. V.

*Amicus fidelis excitare conabitur in agro
desiderium Extremae Vnctionis.*

Quando aeger, Medicorum judi-
cio, de vita periclitabitur, mone-
bit eum fidelis Amicus, ut ad supre-
mam cum morte Diaboloq; luctam
ineundam comparet sese; ideoque,
ut Athletam Christi decet, tempe-
stivè oleo sacro inungatur. Et pri-
mò, evellendus ei is serupus, quo
subinde anguntur aërorum animi,
nimi-

¶ *Psalm. 12.*

nimirum, perceptâ semel Extrema
 Uctione, superesse nullam ad sani-
 tatem viam? & propterea differen-
 dam usque dum naturæ vires penitus
 prostratæ sint. Præstigiæ sunt illæ
 meræ, anilesque fabulæ. Tantum
 abest ut Sacramentum hoc corporis
 sanitati officiat, ut etiam illam in-
 staurer, & quidem ex vi suæ institu-
 tionis, sive, ut loquuntur Theologi,
 ex opere operato, si tamen ita supre-
 mus medicus animæ salutis judicave-
 rit expedire. Unde Concilium Ca-
 bilonense, sub Carolo Magno cele-
 bratum, loquens de sacra hac Un-
 ctione: Non parvi pendenda est e-
 jusmodi medicina, inquit, quia,
 animæ corporisque medetur lan-
 guoribus.

Concilium verò Florentinum: E-
 jus effectus, inquit, est mentis sa-
 nitas, & quantum expedit, etiam,
 corporis.

Cardinalis Bellarmini opinio est,
 ideò rariore agros optatissimum
 hunc sanitatis fructum decerpere,
 D 2 quòd

quòd ferius ad hanc arborem accedant.

Narrat agrote Amicus fidelis, quod in Gemma Prædicantium tractat. 2. scriptum est. Anonymus, magnæ vir existimationis extremè æger, jamque à Medicis propè depositus, interrogatus, vellétne sacro oleo inungi : Nolite, inquit, nolite, talia loqui : nam omnes qui inunguntur, statim moriuntur : hæc ubi dixit, vivere desit, stultissimæ vaticinationis fidem, mendax alioqui vates, in se expertus. Cum verò feralli linteo insueretur, derepentè sibi redditus, elatâ voce, reclusisque oculis : quia, inquit, ab Extremæ Uctionis Sacramento ita abhorruï, annos centum purgatoris in ignibus distinebor, reddendus haud dubiè sanitati. nisi salutarem olei sacri medicinam respuissem : sacra enim Uctio non est, ut ego malè opinabar, mortis acceleratio, sed dilatio. Sic locutus iterum vivere desit.

Nar-

Narrat Joannes Nider, Ruperum quemdam qui circa annum millesimum quadringentesimum Imperii habenas moderabatur, stultissimæ hujus opinionis aspergine non leviter tinctum fuisse; at nec ipse impune: tam multis siquidem, tam gravibus, tam molestis, ex eo tempore torqueri scrupis cœptus est, ut propius nihil fuerit, quam ut, non modò de corporis, sed & de animæ salute deturbaretur: verùm in tempore adfuit Dei favor, & Amici fidelis industria, a quo tandem inductus est, ut & hanc sibi spirituales medicinam pateretur adhiberi. Ut autem Sacramenti hujus sacras cærimonias oculis usurpavit, audivitque orationunculas pietatis ac religionis plenissimas, quæ pro decumbentis salute recitantur, enimverò se ipse incusans, ô me bardum, inquit, & imprudentem, qui orationes tam pias & tam salutare audire hæcenus neglexerim: noscat Deus insipientiæ meæ. Et verò ignovit, vitæque an-

nos insuper non paucos indulfit, quibus imperium suum superstes sospesque feliciter administravit.

Ecce quantum in tempeſtiva Sacramenti hujus ſuſceptione præſidii, quantum in neglectu periculi!

B. Elzearius Ariani Comes, mirificè capiebatur cæremoniis orationibusque adhiberi ſolitis in hujus Sacramenti adminiſtratione, maxime cum audiret melleas illas voces, in quibus Sacramenti forma tota conſiſtit, *Per iſtam ſanctam Vnctionem & ſuam piſſimam miſericordiam, indulgeat at tibi Dominus quidquid per viſum, guſtum tactum, &c. deliquiſti.* Neque verò ſteriles exſuccæque ſunt voces iſtæ, quod enim ſonant, operantur, niſi fors aliunde, id eſt, à ſuſcipiente, obex opponatur.

Videremus hoc, ſi Mariæ Ogniacenſis oculos haberemus: hoc enim, prærogativâ quadam, ei conceſſerat ſponſus ſuus, ut quoties cæremoniis hujus Sacramenti præſens adeſſet, quid ſibi vellent illæ, quidve in ſuſcipi-

cipi-

cipientis anima designarent, clarissimè intueretur. Videbat autem sepius-
simè Jesum Christum è solio caelesti
in moribundi conclavè, innumera
Angelorum Sanctorumque stipatum
multitudine, descendentem; an ut
spectator esset otiosus? minimè gen-
tium Laboranti animos interdum
addebat, interdum corpori vires
sufficiebat, & dum oleo ungebatur,
oleo alio spiritualis lætitiæ animam
perfundeat: subinde autem, Divi-
nitatis suæ radios tam micantes vi-
brabat, ut iis quasi fulguri infernæ
stygis Tenebriones, in suum illud
immane chaos, citius quàm olim in
porcos abderent sese, aut in mare A-
cheronticam præcipitarent; quibus
periculis perfunctus æger, bono Je-
su gratias agebat, & salutis suæ secu-
rior, in optatissimum misericordiæ
ejus sinum, spiritum exhalabat.

Quod in aliis mirata in se re ipsa
experta est. Tandem enim aliquan-
do à B. Virginè admonetur ut sese ad
hujus sacrae Unctionis susceptionem

compararet. Matrem secutus Christus Dominus, & ecce salutifera crucis labarum gestitans, illud adimum lectuli depauxit, sacrosque alios ritus adoratus est: quorum intelligentiam, Ogniacensem illam Virginem Spiritus Sancti interna Unctio explicatè magis erudiebat.

Narrari etiam poterit, ad ægrisolatium, quod B. Lydvina contigit.

Cum aliquando Virgo Lydvina, contemplationis alis, terrâ altius animum erexisset, tantum de repente terræ, terrenorumque subit fastidium, ut mirum quam ardentem cum Paulo dissolvi cuperet, & esse cum Christo sponso suo. Sponsæ votis sponsus annuit, & ecce tibi glorioso Dominicæ Resurrectionis die, benè manè videri Christum & Matrem ejus cum Angelis Sanctisque plurimis, quasi ad inusitatum aliquod spectaculum advenisse: cælum ipsum, tot erant numero, descendisse dices. Jacebat ipsa languebatque non tam morbi dolore, quam Dei sui videndi desi-

desiderio, cum ecce tibi lectuli spon-
dam dexteram Christus, sinistram
Maria occupat; partes alias Angeli,
aliique Caelites in coronæ modum
ambiunt. *Quis tibi nunc, Virgo, cernenti
et alia sensus:* gaudet in sinu scilicet, rei-
que novitate tacita obstupescit. Sed
immanè quantum aucta est admira-
tio, ubi in tugurioli sui meditullio,
mensam parvulam adspexit, egregio
peristromate convestitam, in qua
Sacrosanctæ Crucis signum affabrè
elaboratum, & ante illud, cereus è
ceravirgine, cujus lumen latè locum
omnem luce meridiana clarius illu-
strabat. Videre erat præterea in illa
mensa vasculum, sed ita clausum, ut
difficulter quid in eo esset conjici
posset. *Quid non sentit amor?* de odore
& forma, consecrati olei pyxidema
Lydyvina agnovit. Tum verò gesti-
te, & quantum attenuata dolore
membra patiebantur subsultare præ
gaudio: tempus advenire, & non pro-
cul augurat est, quo, oleo hic inuncta
in misericordia, oleo postmodum cæ-

D 5

lestis

lestis lætitiæ perfundatur. *Vix ô! vix
jam sua gaudia differt*: unus tamen so-
licitam non parum angit scrupus,
quis hoc tandem, triste dicam? imò
dulce subeat ministerium? obibit il-
le, quid desideria pauperum solitus
est exaudire. Mirum dictu, Christus
ipse vestibus indutus sacerdotalibus
operi manum ad movet, sensuum or-
gana, Ecclesiastico ritu bonus pastor
inungit; dein, cereum sacrum manu
sua Lydvinae manibus inserit; quæ,
cum à morbo debiliores essent,
quàm ut illum commodè sustine-
rent, matri annuit, ut illam secum
adjuvet, & nequam cæremoniæ
partem omittat, osculandam ei cru-
cem suam exhibet, verbisque melle
magis melleis, ægram consolatur:
Tandem, tandem boni Pastoris mu-
nere ad amissum perfunctus, promit-
tit fore ut post duos, summum, dies,
exantlatis humanæ navigationis æ-
rumnis ac laboribus, in æternæ bea-
titudinis portu lætum ille, & Cæli-
bus omnibus notum celeusma con-
cinnat:

cinna: Alleluja, Alleluja, Alleluja.

Et dubitabimus quam Deo gratum, quam nobis salutare sit Extremæ Uctionis Sacramentum, cujus cæremoniis IESUS & MARIA tantoperè delectantur?

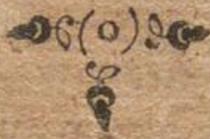
Iis qui tarditati suæ, in suscipienda Extrema Uctione, patrocinium petunt à voce illa *Extrema*, quasi usurpanda non sit nisi in ultimo necessitatis articulo; dicat Amicus fidelis, veteribus Christianis in more olim positum, ut in Sacramentorum administratione, Extremam Uctionem Eucharistiæ præmitterent. Probare id poterit ex Laurentii Surii tomoprmo, in vita S. Guilielmi Archiepiscopi Bituricensi, qui vixit tempore Innocentii III. in qua sic legitur: Uctionis Sacramentum humiliter ac devotè suscepit. Eo percepto, Sacrosanctam Eucharistiam, sibi porrigi instantissimè postulavit, ut tanto itineris ducem unitus, possit securus hostium cuneos penetrare. Id ipsum habetur de S. Mala-

Mala-

Malachia in vita ipsius à S. Bernardo
conscripta.

Idem videtur doceri posse ex vita
S. Ambrosii & S. Joannis Chryso-
stomi, qui in extremo vitæ articulo, di-
cuntur Eucharistiam sumpsisse, &
statim expirasse. Cur ibi nulla men-
tio Extremæ Unctionis? antea nem-
pe inuncti fuerant quàm viaticum
acciperent. Id insinuat Cardinalis
Bellarminus lib. 2. de Arte benè mo-
riendi, cap. 7.

De hujus Sacramenti dignitate
ac utilitate fusius diximus
in libro nostro de Ar-
te item be-
nè mori-
endi.

CAPUT